

Utveckla standarder

– kort om hur det går till

SWEDISH
STANDARDS
INSTITUTE

Det här är SIS

SIS är en organisation som arbetar med standarder, både att ta fram dem och att sprida kunskap om dem. Vårt arbete är långsiktigt och präglas av affärs-mässighet, kunnighet och öppenhet.

I det internationella samarbetet tillvaratar vi svenska medlemmars intressen och inriktar oss på att effektivisera processen med att ta fram och införa nya standarder.

Hos SIS kan du också lära dig om standarder. Du kan köpa våra handböcker och utbilda dig inom aktuella standardiseringsområden, från lednings-system till medicinsk teknik. Det gör ditt företag effektivt och omvärldsanpassat.

De mest kända internationella standarderna är ISO 9000 för kvalitetsledning och ISO 14000 för miljöledning. Bara på senare år har vi på SIS, tillsammans med våra medlemsföretag och våra internationella partners CEN (Europa) och ISO (globalt) tagit fram över 6000 nya standarder. Det betyder att kostnader har sjunkit, risken för olyckor minskat och tillverkningsprocesser förenklats. Livet har helt enkelt blivit lite bättre för många människor.

SIS affärsidé

SIS ska bidra till att effektivisera och förenkla kundernas verksamhet genom standardisering.

Välkommen att delta och påverka

Runt om i världen pågår ett intensivt arbete med att skapa standarder på olika områden. För svenska företag, myndigheter och andra organisationer kan

det vara helt avgörande att känna till och vara med och påverka utvecklingen på sina olika marknader.

Som deltagare i ett standardiseringsprojekt blir du en av de delaktiga. En av dem som påverkar innehållet i framtida standarder. Det har både du och din organisation mycket att vinna på, oavsett om du befinner dig i tillverknings- eller tjänstesektorn. Genom att vara delaktig ligger du steget före. Du kan påverka och få insikt i hur framtida standarder på ditt område kommer att se ut. Du kan säga ditt om framtida produktkrav, regler och trender, få reda på vilka önskemål marknaden har och vad myndigheter kommer att kräva. Med den kunskapen kan du i ett tidigt skede anpassa din verksamhet efter de förändringar som är i antågande. På så vis undviker du att bli omsprungnen av konkurrenter. Allt det här borgar för bättre effektivitet, uthållighet och lönsamhet.

Rent generellt skapar standarder större marknader. Standarder hjälper till att etablera ett gemensamt sätt att arbeta. De främjar handel över gränser och bidrar till att processer och produkter blir säkrare.

Kostnaden för att vara med i ett standardiseringsprojekt är låg. Sätt kostnaden i relation till vad du och din organisation kommer att få ut av samarbetet med SIS, och du kommer se att din insats är en god investering. En investering som ytterligare stärker ditt företags position på marknaden och som möjliggör en bättre lönsamhet. Både på kort och lång sikt.

För oss känns valet lätt – det är klart att du ska vara en påverkare. Bli en projektdeltagare.

Att bara åka med börjar bli allt för dyrt.

Så här går det till

Alla företag, myndigheter och andra organisationer kan teckna medlemskap i SIS. De enskilda projektet styrs och finansieras av de organisationer som anslutit sig till respektive teknisk kommitté. Så snart din organisation är medlem är du välkommen som projektdeltagare, oavsett om du arbetar i ett nischföretag eller i ett stort multinationellt företag. Du får själv vara med och påverka utformningen av projektet. Dessutom avgör du själv hur stort eller litet ditt engagemang ska vara.

SIS är samordnare och din kontakt när det gäller standardisering i Sverige. Varje år skickar vi ut mer än 600 förslag till standard på remiss till svenska företag, myndigheter och andra organisationer.

SIS har cirka 450 aktiva tekniska kommittéer. En teknisk kommitté inom SIS består av deltagare från olika företag, myndigheter och organisationer som vill vara med och påverka en eller flera standarder inom ett specifikt område. I varje teknisk kommitté sitter också en projektledare från SIS med. Ordföranden i den tekniska kommittén är alltid en representant från någon av deltagarna. För att täcka kostnaden för att driva arbetet betalas en särskild projektavgift av deltagarna i kommittén.

En teknisk kommitté arbetar på uppdrag av

projektets finansiärer. Det är deltagarna som utser ledamöterna i arbetet. Enskilda ledamöter representerar alltså sin organisation. Det kan hända att projektet kompletteras med experter inom olika områden. En teknisk kommitté kan utse en eller flera arbetsgrupper. Erfarenheten visar att det är bra med så allsidigt sammansatta arbetsgrupper som möjligt. Vi arbetar för att alla parter som kan tänkas använda standarden ska vara representerade.

Arbetsgruppens uppdrag är att ta fram ett förslag till standard för området. Det färdiga förslaget går sedan ut på remiss. Avsikten är att samla in synpunkter på förslaget från projektdeltagarna, berörda myndigheter och andra sakkunniga utanför projektet. Arbetsgruppen behandlar remissen och utarbetar ett reviderat förslag.

När det gäller internationella standardförslag skickas det reviderade förslaget för omröstning till medlemsländerna – de nationella standardiseringsorganen. Ofta fastställs en global standard som nationell standard. En europeisk standard fastställs alltid som nationell standard.

Därefter kan standarden publiceras och köpas av intresserade kunder.

De nio stegen från förslag till färdig standard

Processen att ta fram en standard följer samma grundmönster både internationellt och nationellt. Här får du en förenklad beskrivning av hur det går till att ta fram en standard.

1. En idé, ett förslag

Vem som helst kan ta initiativ till en ny standard. En nationell standardiseringsorganisation tar hand om ett sådant förslag. Det kan sedan drivas som ett nationellt eller internationellt projekt.

2. Sätta igång?

Det internationella standardiseringsorganet låter sina medlemmar – det vill säga nationella standardiseringsorgan – rösta om man ska sätta igång ett nytt internationellt standardiseringsarbete. Finns intresse i Sverige så röstar SIS ja.

3. Ett projekt startar

Om medlemmarna bestämmer sig för att starta ett projekt, utarbetas en plan för arbetet. Om det inte finns en teknisk kommitté inom området bildas en ny. Kommittén ansvarar för projektet, men det praktiska arbetet med en internationell standard sköts oftast av en arbetsgrupp. De nationella tekniska kommittéerna utser experterna till arbetsgruppen.

4. Förslag

Arbetsgruppen utarbetar ett förslag till en standard inom området.

5. Remiss

Förslaget skickas på remiss till myndigheter och andra sakkunniga utanför projektet.

6. Kommentarer

Arbetsgruppen behandlar remissvaren och utarbetar ett reviderat förslag.

7. Röstning

När det gäller internationella standardförslag skickas det reviderade förslaget för röstning till medlemsländerna, det vill säga de nationella standardiseringsorganen.

8. Fastställelse

Vid positiv röstning på ett internationellt standardförslag kan sedan standarden fastställas. Vid ett svenskt standardförslag går det reviderade förslaget direkt till fastställelse. Ofta fastställs en global standard som nationell standard. En europeisk standard fastställs alltid som nationell standard.

9. Publicering

Standarden publiceras av SIS Förlag AB, som säljer alla internationella och svenska standarder samt ett stort sortiment av handböcker. SIS Forum AB erbjuder kurser och konsulttjänster för att stödja implementeringen av standarderna.

Regler inom CEN och ISO

Det globala och europeiska standardiseringsarbetet stödjer sig på regler som delvis skiljer sig åt. För dig som besvarar en remiss från ISO eller CEN finns det därför några saker som är viktiga att känna till. Under följande rubriker förklarar vi de regler som gäller.

CEN

När det kommer ett förslag till ett nytt standardiseringsarbete ("New Project", NP) sänds det ut på omröstning. Om förslaget tillstyrks utarbetas ett standardförslag som sänds ut på remiss, en så kallad prEN-omröstning ("Public Enquiry"), till berörda intressenter. Om resultatet av denna omröstning blir att förslaget tillstyrks följer en formell omröstning ("Formal Vote", FV).

En europeisk standard ska fastställas som svensk standard senast sex månader efter dess godkännande. Eventuell motstridig eller överlappande svensk standard ska dras in. Dessa krav gäller även om Sverige röstat emot standardförslaget. Kravet att alltid fastställa europeisk standard är en del i arbetet att underlätta för den gemensamma inre marknaden.

Om en europeisk standard strider mot svenska författningskrav (lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter) ska SIS begära avvikelser (A-deviation), vilket innebär att en del av standarden inte gäller i Sverige. Detta ska ske senast vid prEN-omröstningen. I avvikelserna framgår det svenska undantaget. Det är alltså viktigt att berörda myndigheter granskar det aktuella förslaget för att kunna begära avvikelser under remissarbetet. Inom CEN används en procedur, Preliminary Questionnaire (PQ), för att undersöka möjlighet och lämplighet att anta en global standard som europeisk standard. PQ följs av slutlig omröstning ("Formal Vote", FV).

Unique Acceptance Procedure (UAP) kombinerar PQ och Formal Vote varigenom handläggningstiden blir kortare. UAP används för att snabbt få ett referensdokument (ofta en ISO-standard) antagen som europeisk standard.

ISO

När det kommer ett förslag till ett nytt standardiseringsarbete ("New Work Item Proposal", NP) genomförs en omröstning. Om förslaget tillstyrks utarbetas ett standardförslag som sänds på intern remiss inom ISO-kommittén ("Committee Draft", CD). Därefter följer omröstning på nästa nivå, ("Draft International Standard", DIS), vilket kan ses som en preliminär omröstning. Berörda intressenter får vanligtvis sin remiss samtidigt som den preliminära omröstningen sker. Om resultatet av DIS-omröstningen tillstyrks genomförs slutlig omröstning ("Final Draft International standard", FDIS). En global standard kan fastställas som svensk standard men det finns inget krav på att detta ska ske.

Parallell röstning

Det är önskvärt att global och europeisk standard är likalydande. ISO och CEN samarbetar därför inom ramen för ett avtal kallat "Vienna agreement". I avtalet beskrivs på vilket sätt likalydande global och europeisk standard kan tas fram.

Parallell röstning innebär att standardförslaget skickas ut på remiss samtidigt inom ISO och CEN. Förslaget kan vara utarbetat antingen inom ISO eller CEN. Målet är förstås att förslaget ska godkännas både inom ISO och CEN.

Bra att veta

I denna broschyr används ett antal förkortningar.

Termer inom ISO

ISO	International Organization for Standardization
NP	New Work Item Proposal
WD	Working Draft
CD	Committee Draft
DIS	Draft International Standard
FDIS	Final Draft International Standard

Termer inom CEN

CEN	European Committee for Standardization
NP	New Project
PQ	Preliminary Questionnaire
UAP	Unique Acceptance Procedure
prEN	Draft European Standard
FV	Formal Vote

Bästa tipsen

Vi frågade några av våra mest erfarna projektdeltagare och här är deras tips.

Var ödmjuk inför andras kunskap. Bli inte besviken om du själv inte får din vilja igenom.

Var nyfiken! Fråga hur andra gör – då får du chans att öka dina egna kunskaper.

Lyssna! Ta del av vad alla har att säga, innan en fråga drivs vidare.

Se arbetet som en process – var står gruppen och vart är arbetet på väg?

Ge projektet tid. Låt alla få stämma av olika förslag mot den egna verksamheten. Vilka hinder och möjligheter kan uppstå?

Fokusera arbetet på de delar där det finns reella problem att lösa.

Saknas det produktstandarder inom ett visst område? Glöm inte att ta del av de standarder som finns inom närliggande områden!

Lista det du vill uppnå. Prioritera med utgångspunkt från listan.

Ta reda på vilka du kommer att träffa på nästa möte.

Avsätt tid för att följa upp och förbereda det fortsatta arbetet.

Genom att delta i standardiseringsarbetet kan svenska företag, myndigheter och andra organisationer påverka utformningen av standarder inom sin marknad.

www.sis.se

SIS, Swedish Standards Institute
Telefon: 08-555 520 00
E-post: info@sis.se

SIS Förlag AB
Telefon: 08-555 523 10
E-post: sis.sales@sis.se

SIS Forum AB
Telefon: 08-555 522 00
E-post: forum@sis.se

www.sis.se

Postadress: 118 80 Stockholm
Besöksadress: Sankt Paulsgatan 6

